

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА**

Кафедра маркетингу та бізнес-адміністрування



ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАСВА
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292. Міжнародні економічні відносини

Освітньо-професійна програма: Міжнародні економічні відносини

Розробники:

Грінченко Юрій Леонідович, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри  (Олена САДЧЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

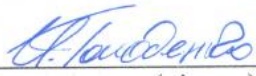
Погоджено із гарантом ОПП



(Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)

Схвалено Навчально-методичною комісією (НМК) факультету міжнародних відносин, соціології та політології

Протокол № 1 від «28» 08 2023 р.

Голова НМК  (Ірина ГОЛОДЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (Олена САДЧЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (Олена САДЧЕНКО)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 3 годин - 90 змстових модулів – 3	Галузь знань: 29 Міжнародні відносини Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
		3-й	3-й
		Семестр	
		5-й	6-й
		Лекції	
		18 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
		у т.ч. ІНДЗ: не передбачено	
		Форма підсумкового контролю	
Іспит	Іспит		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни - вивчення основних положень менеджменту, ознайомлення з історичними та класичними концепціями менеджменту, вивчення основних управлінських функцій, формування комплексу знань щодо засад, принципів та методів ефективного менеджменту.

Завдання дисципліни:

- забезпечення здобувачів знаннями про теорію та практику функціонування організацій у мінливих умовах сучасного ринкового соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які відбуваються у взаємодії із зовнішнім середовищем тощо;
- ознайомлення з основними історичними школами менеджменту;
- формування практичних навичок по аналізу зовнішнього середовища організації та прийняттю управлінських рішень;
- формування практичних навичок по ефективному виконання основних функцій менеджменту: планування, організація, мотивація та контроль;
- розвиток управлінських якостей;
- ознайомлення із сучасними концепціями менеджменту.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

Спеціальних компетентностей:

СК10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

СК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

Програмні результати навчання:

РН1 Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін;

РН 5 Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування

різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

РН 6 Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу

РН 10 Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування міжнародних підприємств, оцінювати та прогнозувати результати їх діяльності на основі фінансової та нефінансової звітності, розробляти стандарти етичної поведінки та соціальної відповідальності;

РН 23 Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: теорії управління, основні підходи та базові концепції сучасного менеджменту, методи прийняття управлінського рішення, основні функції менеджменту: планування, у тому числі стратегічне, організація, мотивація, у тому числі лідерство, та контроль..

вміти: вільно використовувати положення теорії менеджменту в науковому дискурсі, розрізняти основні школи та концепції менеджменту, складати плани та встановлювати цілі організації, застосовувати кількісні методи планування, аналізувати структуру організації, застосовувати основні інструменти мотивації, розвивати лідерські здібності, будувати комунікації та здійснювати контроль діяльності організації.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні положення та теорії менеджменту.

Тема 1. Введення в теорію менеджменту.

Поняття менеджменту і його ролі в суспільному розвитку. Перед-позначок науки керування. Методи керування. Організація як об'єкт керування. Позиція менеджменту усередині організації. Менеджмент як особлива професійна діяльність. Поняття про рівні управління. Функції й ролі керівника. Вимоги до професійної компетенції менеджера. Функціональний та ролевий підходи до менеджменту. Вирішення проблем як основна функція управління. Основні функції управління: планування, організація, мотивація, контроль. Функціональна структура управління. Управлінські ролі. Інформаційні ролі. Ролі з прийняття рішень. Ролі міжособистісних відносин. Класифікація менеджерів. Менеджери вищої, середньої та нижчої ланки. Лінійні та штабні менеджери. Загальні та функціональні менеджери. Управлінські навички. Принцип універсальності в менеджменті.

Класична школа менеджменту. Поведінкові школи менеджменту. Системні та ситуаційні школи менеджменту. Сучасні теорії менеджменту. Управлінські революції. Ідеї Р. Оуэна і їхнє значення для науки управління. Передумови виникнення наукових теорій в управлінні. Школа наукового керування. Ідеї Г.

Форда. Адміністративна (класична) школа менеджменту. Концепція ідеальної бюрократії М. Вебера. Школа людських відносин. Хоторнские експерименти. Емпіричний підхід. Теорія соціальних систем. Школа науки управління. Системний підхід до управління. Ситуаційний підхід до управління. Новітні історичні тенденції. Розвиток управлінської думки у вітчизняній науці. Американська модель менеджменту. Особливості японської моделі менеджменту. Особливості західноєвропейської моделі менеджменту.

Тема 2. Об'єкт та суб'єкт управління.

Організація як система. Закрита й відкрита системи. Поняття організаційної системи і її характеристики: структура, функції, підсистеми й елементи, входи й виходи, процесор, зворотний зв'язок, обмеження. Основні системні й кібернетичні принципи й закономірності: ієрархічність, необхідна розмаїтість, зовнішнє доповнення, емерджентність, синергія. Вимоги до організації як до системи: економічність, надійність, адаптивність, живучість, відновлюваність. Формальна й неформальна структури. Виділення структурних підрозділів. Організація як об'єкт керування. Організаційні процеси: координація, прийняття рішень, комунікація. Методи керування. Організація й інформація. Ефективність і динаміка організації. Система керування як організаційна система. Система й структура, структура й ієрархія. Структура й процеси керування як стратегічна й динамічна організація. Самоорганізація в природі й суспільстві.

Змістовий модуль 2. Методологія управління.

Тема 3. Методи управління.

Методи управління і їхня класифікація. Економічні методи управління. Організаційні методи управління. Соціально-психологічні методи управління. Адміністративні методи управління. Процес управління, його етапи. Основні властивості процесу управління. Взаємозв'язок структури й процесу управління. Оцінка ефективності процесу та методів управління. Сутність і зміст управлінського рішення. Класифікація управлінських рішень. Вимоги до управлінського рішення. Узагальнена схема процесу розробки управлінських рішень. Форми розробки й реалізації управлінських рішень. Фактори, що впливають на управлінське рішення. Ухвалення раціонального рішення. Цільова орієнтація управлінських рішень. Аналіз зовнішнього середовища і її впливу на реалізацію альтернативних рішень. Взаємодія моделей і методів при розробці управлінських рішень. Аналітичні, статистичні й математичні методи. Методи, що активізують. Експертні методи. Евристичні методи. Метод сценаріїв. Метод дерева рішень.

Тема 4. Моделювання в управлінні.

Типи моделей. Поняття про системи. Метод побудови операційних математичних моделей. Вибір критерію ефективності. Управління виробництвом на основі моделей лінійного програмування. Моделі

цілочисленного лінійного програмування. Моделі сіткового планування. Нелінійні моделі управління. Моделі динамічного програмування. Сутність і види комунікацій. Класифікаційна схема організаційних комунікацій. Зовнішні комунікації. Внутрішні комунікації. Вертикальні, горизонтальні комунікації, комунікації між керівником і підлеглим, неформальні комунікації. Процес комунікації. Основні етапи комунікаційного процесу. Проблеми в міжособистісних контактах. Характеристики комунікаційних мереж.

Тема 5. Прийняття рішення як ключова функція управління.

Етапи процесу рішення проблем. Аналіз навколишнього середовища. Виявлення проблеми. Ідентифікація проблеми. Прогнозування. Розробка альтернатив. Вибір оптимального рішення. Виконання рішення. Контроль ефективності рішення. Типи управлінських рішень. Економічні та адміністративні моделі прийняття управлінського рішення. Індивідуальні та групові методи прийняття управлінських рішень. Метод “мозкового штурму”, номінальної групи та групи “Дельфі”. Природа процесу прийняття рішень. Управлінська проблема. Класифікація управлінських рішень. Моделі ухвалення рішення. Індивідуальні стилі ухвалення рішення. Етапи прийняття раціонального рішення. Методи прийняття й обґрунтування рішень. Стимулювання співробітників до прийняття управлінських рішень.

Змістовий модуль 3. Ефективність управлінського процесу.

Тема 6. Зміст управлінської роботи.

Функції й обов'язку керівника. Якості керівника. Імідж керівника. Етикет менеджера. Зовнішній вигляд, манери. Ділова переписка. Діловий протокол. Культура мови. Керівник і лідер. Обов'язку підлеглих. Стель управління і його основи. Одномірні й багатомірні стилі управління. Інформаційні ролі керівника. Ролі керівника з прийняття рішень. Ролі міжособистісних відносини керівника. Вирішення рольового конфлікту. Командні ролі керівника. Операційний менеджмент. Менеджмент тотальної якості. Підприємництво. Міжнародний менеджмент. Організації як виробничі системи. Історія розвитку виробничих систем. Виробничі операції й надання послуг. Операційна стратегія. Дизайн систем операційного менеджменту. Розробка товарів і послуг. Реінжиніринг процесів. Розміщення встаткування. Виробнича технологія. Планування виробничих потужностей. Керування запасами. Керування продуктивністю. Ефективність керування. Фактори, що визначають ефективність керування. Роль персоналу керування в успішному менеджменті. Принципи ефективного менеджменту. Оцінка й регулювання ефективності менеджменту. Тенденції зміни ефективності. Соціально-економічна ефективність менеджменту.

Тема 7. Чинники ефективності управління.

Поняття, сутність і зміст ефективності управління. Проблеми ефективності управління. Управлінський потенціал. Критерії й показники ефективності управління. Оцінка ефективності функціонального управління. Оцінка ефективно-

сті управлінських рішень. Система збалансованих показників ефективності управління. Вартість компанії як показник ефективності управління. Сутність і форми системних досліджень. Основні поняття системного підходу. Принципи системного підходу. Методи системного підходу. Методи системного аналізу. Зміст і організація проектування. Організація розробки технічного й робочого проектів. Ескізне проектування системи. Автоматизація проектування систем управління: модельний підхід і CASE-технології. Поняття управління людськими ресурсами. Основні етапи управління людськими ресурсами. Діяльність департаменту людських ресурсів. Управління кадрами. Категорії кадрів і система роботи з кадрами. Кадрова політика. Основні елементи системи роботи з кадрами. Підбор кадрів. Система оцінки кадрів. Операційний менеджмент. Управління виробничими операціями. Технологічний розвиток. Фінансове управління. Оптимізація фінансових потоків. Фінансовий аналіз. Інвестиційний менеджмент. Маркетингове управління. Маркетингове дослідження. Комплекс маркетингу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Основні положення та теорії менеджменту.										
Тема 1. Введення в теорію менеджменту.	10	2	2		6	10,5	0,5	1	-	9
Тема 2. Об'єкт та суб'єкт управління.	12	4	2		6	11,5	0,5	1	-	10
Контрольна робота за ЗМ 1	8		2		6	8	-	-	-	8
Разом за змістовним модулем 1	30	6	6		18	30	1	2	-	7
Змістовий модуль 2. Методологія управління										
Тема 3. Методи управління.	7	2	1		4	7	0,5	0,5	-	6
Тема 4. Моделювання в управлінні.	7	2	1		4	8	1	1	-	6
Тема 5. Прийняття рішення як ключова функція управління.	8	2	2		4	7	0,5	0,5	-	6
Контрольна робота за ЗМ 2	8		2		6	8	-	-	-	8
Разом за змістовним модулем 2	30	6	6		18	30	2	2	-	26
Змістовий модуль 3. Ефективність управлінського процесу										
Тема 6. Зміст управлінської роботи.	10	2	2		6	10,5	0,5	1	-	9
Тема 7. Чинники ефективності управління.	12	4	2		6	11,5	0,5	1	-	10
Контрольна робота за ЗМ 3	8		2		6	8	-	-	-	8
Разом за змістовним модулем 3	30	6	6		18	30	1	2	-	24
Усього годин	90	18	18		54	90	4	6	-	80

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять (Додаток 1)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Основні положення та теорії менеджменту.			
1.	Тема 1. Підвалини теорії управління. Формування наукового менеджменту. Школа адміністрування. Хоторнські експерименти та поведінковий підхід. Системний підхід до управління. Сучасні концепції менеджменту.	2	1
2.	Тема 2. Організація як об'єкт управління. Структура організації. Виробничий процес та супровідні процеси. Адміністративна функція. Зворотній зв'язок між суб'єктом та об'єктом управління.	2	1
3.	Контрольна робота за змістовним модулем 1	2	
Змістовий модуль 2. Методологія управління.			
4.	Тема 3. Методи управління. Економічні методи управління. Соціально-психологічні методи управління. Організаційно-структурні методи управління.	1	0,5
5.	Тема 4. Застосування моделювання в управлінні. Формування моделей управління. Складові управлінських моделей.	1	1
6.	Тема 5. Прийняття рішення як ключова функція управління. Етапи прийняття управлінського рішення. Методи прийняття управлінського рішення.	2	0,5
7.	Контрольна робота за змістовним модулем 2	2	-
Змістовий модуль 3. Ефективність управлінського процесу.			
8.	Тема 6. Зміст управлінської роботи. Управлінські ролі. Лідерство та мотивація в управлінні. Навички ефективного управління. Функціональна структура управління.	2	1
9.	Тема 7. Чинники ефективності управління. Показники ефективності. Співвідношення між ефективністю та результативністю.	2	1
10.	Контрольна робота за змістовним модулем 3	2	-
Разом		18	6

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Логістичні системи та логістичні концепції			
1.	Тема 1. Введення в теорію менеджменту.	6	9
2.	Тема 2. Об'єкт та суб'єкт управління.	6	10
3.	Контрольна робота за ЗМ 1	6	8
Змістовий модуль 2. Ключові логістичні функції			
4.	Тема 3. Методи управління.	4	6
5.	Тема 4. Моделювання в управлінні..	4	6
6.	Тема 5. Прийняття рішення як ключова функція управління.	4	6
7.	Контрольна робота за ЗМ 2	6	8
Змістовий модуль 3. Управління організаційною динамікою			
8.	Тема 6. Зміст управлінської роботи..	6	9
9.	Тема 7. Чинники ефективності управління.	6	10
10.	Контрольна робота за ЗМ 3	6	8
Разом		54	80

До самостійної роботи здобувачів відноситься: підготовка до лекцій та практичних занять, написання реферату (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації, рішення практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, підготовка до поточного тестування; підготовка до контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу);
- практичні методи: розв'язання практичних задач (в т.ч. розрахункових), виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання виконання рефератів (оцінювання доповіді та презентації);
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання практичних задач, оцінювання

розв'язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій;

- тестовий контроль: оцінювання поточного тестування за темами.

Періодичний контроль:

- тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

Підсумковий контроль: іспит.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за різними видами роботи

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 5
- Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 5
- Поточне тестування за темами	від 0 до 3
Періодичний контроль:	
- Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	від 0 до 10
- Підсумковий контроль (іспит)	від 0 до 20

Вид роботи	Бали	Критерії оцінювання
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	0 балів	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.
	1 бал	Здобувач іноді бере участь в практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел; показує невміння публічно представляти матеріал.
	2 бали	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних питань, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; здатний публічно представити матеріал.
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	0 балів	Не зараховуються реферати (довіді) та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
	1 бал	Доповідь та презентація виконані самостійно, проте не опрацьована актуальність теми, теоретичний аналіз дано описово, змістовний матеріал представлений схематично, у висновку сформульовані загальні висновки (або вони взагалі відсутні), тема не розкрита, робота не відповідає вимогам.
	2 бали	Здобувач частково виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але демонструє фрагментарні знання

		предмету вивчення і дослідження, має ускладнення щодо виділення суттєвих його ознак, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків; використано в основному рекомендовано літературу..
	3 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє знання предмету вивчення, чітко описує суттєві його ознаки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки і формулює висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	4 бали	Доповідь та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, опрацьована актуальність теми із зазначенням невирішених раніше аспектів, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач усно та без допомоги викладача пояснює матеріал, змістовний матеріал представлений добре, у висновку сформульовані самостійні висновки, тема загалом розкрита, інформація у презентації подана із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
	5 балів	Доповідь та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, актуальність теми повністю розкрита із зазначенням невирішених раніше аспектів, правильно визначені об'єкт і предмет, гіпотеза власного дослідження, метод відповідає тематиці та поставленій задачі, теоретичний аналіз ґрунтовний та самостійний, здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; у висновку сформульовані самостійні ґрунтовні судження, підкріплені фактичними доказами та розрахунками, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	0 балів	Здобувач практичну задачу, ситуаційну вправу, проблемну ситуацію не виконав.
	1 бал	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але недостатньо розкрив сутність, допускаючи при цьому суттєві неточності; відсутні сформовані уміння та навички дослідження і обґрунтування висновків; використано обмежену кількість джерел.
	2 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, але демонструє фрагментарні знання предмету вивчення і дослідження, має ускладнення щодо виділення суттєвих його ознак, виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків; використано обмежену кількість джерел.
	3 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє знання предмету вивчення, чітко описує суттєві його ознаки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки і формулює висновки; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.

	4 бали	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі обґрунтовує обрані методи та інструменти дослідження, повно і чітко представляє основні теоретичні поняття для аналізу практичного матеріалу; в аналітичній / розрахунковій частині надає повноцінний аналіз проблеми, що досліджується, її всебічне висвітлення, у висновку формулює розгорнуті висновки, окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
	5 балів	Здобувач виконав практичну задачу, розв'язав ситуаційну вправу, проблемну ситуацію, у повній мірі демонструє володіння навичками наукового дослідження; виявляє самостійність у підборі, аналізі та узагальненні відповідної статистичної та аналітичної інформації; із розглянутої проблеми робить чіткі вірні висновки. Здобувач виконує задачу, розв'язує ситуаційну вправу, проблемну ситуацію з творчим підходом, використовуючи нешаблонні фрази, демонструє розгорнуте, цікаве бачення, яке відрізняється власними роздумами, висновками; окрім рекомендованої літератури використовує додаткову, демонструє знання змісту відповідних нормативно-правових актів.
Поточне тестування за темами	0 балів	Тестування не виконано.
	1 бал	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 33% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.
	2 бали	Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 66% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.
	3 бали	Тестування виконано в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.
Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	0 балів	Відповідь на запитання неправильна.
	1 бал	Відповідь на запитання правильна.
Підсумковий контроль (іспит)	0	Відповідь на запитання 1 неправильна або відсутня
	1	Відповідь на запитання 1 переважно не точна
	2	Відповідь на запитання 1 частково правильна
	3	Відповідь на запитання 1 містить помилки та пропуски
	4	Відповідь на запитання 1 правильна, але не повна
	5	Відповідь на запитання 1 правильна та розгорнута
	0	Відповідь на запитання 2 неправильна або відсутня
	1	Відповідь на запитання 2 переважно не точна
	2	Відповідь на запитання 2 частково правильна
	3	Відповідь на запитання 2 містить помилки та пропуски
	4	Відповідь на запитання 2 правильна, але не повна
	5	Відповідь на запитання 2 правильна та розгорнута
	0	Здобувач практичне завдання 1 не виконав
	1	Практичне завдання 1 виконане із суттєвими недоліками
2	Практичне завдання 1 виконане із значними недоліками	

	3	Практичне завдання 1 виконано з певними недоліками
	4	Практичне завдання 1 виконано з незначними недоліками
	5	Практичне завдання 1 виконано
	0	Здобувач практичне завдання 2 не виконав
	1	Практичне завдання 2 виконане із суттєвими недоліками
	2	Практичне завдання 2 виконане із значними недоліками
	3	Практичне завдання 2 виконано з певними недоліками
	4	Практичне завдання 2 виконано з незначними недоліками
	5	Практичне завдання 2 виконано

11. Питання для підсумкового контролю

1. Основні управлінські функції.
2. Зміст та особливості функції планування.
3. Зміст та особливості функції організації.
4. Зміст та особливості функції лідерства.
5. Зміст та особливості функції контролю.
6. Ролевий підхід до менеджменту.
7. Класифікація менеджерів по рівнях управління.
8. Науковий менеджмент: положення та висновки.
9. Принципи бюрократичної школи менеджменту.
10. Школа адміністрування та принципи управління А. Файоля.
11. Поведінковий підхід до менеджменту та Хоторнські експерименти.
12. Системний підхід до менеджменту.
13. Школа раціонального управління.
14. Ситуаційний підхід до менеджменту.
15. Сучасні теорії менеджменту.
16. Структура та характеристики зовнішнього середовища бізнес-організації.
17. Фактори загального зовнішнього середовища організації.
18. Фактори ринкового зовнішнього середовища організації.
19. Фактори внутрішнього середовища організації.
20. Методи аналізу середовища організації.
21. Системні характеристики організації.
22. Види організаційних підсистем.
23. Етапи процесу рішення проблем.
24. Типи проблем та управлінських рішень.
25. Методи та моделі прийняття управлінського рішення.
26. Методи колективного прийняття рішень.
27. Соціальна відповідальність бізнес-організацій.
28. Бізнес-етика.
29. Стилi управління та ділова етика.
30. Вирішення конфліктів в менеджменті.
31. Планування як основна управлінська функція.
32. Постійні плани.

33. Одноразові плани.
34. Корпоративна стратегія.
35. Бізнес-стратегія.
36. Функціональні стратегії.
37. Тактичні та оперативні плани.
38. Бачення та місія організації.
39. Організаційні цілі та задачі.
40. Впровадження стратегії.
41. Класифікація методів управління.
42. Інструменти прийняття управлінського рішення.
43. Етапи процесу управління.
44. Організація як основна управлінська функція.
45. Характеристики організаційної структури.
46. Види організаційної структури.
47. Фактори вибору організаційної структури.
48. Принципи організації праці.
49. Етапи управління людськими ресурсами.
50. Корпоративна культура.
51. Методи моделювання в управлінні
52. Комунікаційні канали в організації..
53. Мотивація як основна управлінська функція.
54. Цикл мотивації.
55. Змістовні теорії мотивації.
56. Процесуальні теорії мотивації.
57. Види організаційних груп та команд.
58. Етапи функціонування організаційної групи.
59. Структура організаційних груп та групові ролі та норми.
60. Особистісні теорії лідерства.
61. Поведінкові теорії лідерства.
62. Ситуаційні теорії лідерства.
63. Бізнес-комунікації.
64. Контроль як основна управлінська функція.
65. Види контролю.
66. Організаційні системи контролю.
67. Оцінка ефективності управління.
68. Чинники ефективності управління.
69. Методи автоматизації в менеджменті.
70. Організаційні функціональні галузі управління.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (Додаток 2)

Поточний та періодичний контроль							Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
0 – 5	0 - 10	0 - 7	0-8	0 - 5	0-7	0 - 8	0-20	0 - 100
Контрольна робота * за змістовним модулем 1: 0 - 10		Контрольна робота * за змістовним модулем 2: 0 - 10			Контрольна робота * за змістовним модулем 3: 0 - 10			

* Примітка: Контрольна робота за змістовим модулем здійснюється у формі письмових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Письмові завдання для контрольних робіт складаються з 10 тестових питань і відповідають змісту навчального матеріалу відповідного змістовного модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання здобувач отримує 1 бал.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 - 100	A	зараховано
85 - 89	B	
75 - 84	C	
70 - 74	D	
60 - 69	E	
35 - 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала / Оцінка ECTS	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Зараховано	90 – 100 / A	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, розгорнуто, обґрунтовано та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. Здобувач демонструє чітке знання відповідних категорій, їх змісту, розуміння їх взаємозв'язку, правильно формулює тлумачення відповідних понять, демонструє	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичних завдань, виконує практичні завдання не передбачені навчальною програмою, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, проявляє творчий

		знання змісту передбачених програмою нормативно-правових актів, робить самостійні висновки. Здобувач вміє виявляти причинно-наслідкові зв'язки, самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення знань.	підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Зараховано	85 – 89 / В	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає неточності, які не є суттєвими для характеристики предмету питання та не впливають істотно на загальну характеристику того чи іншого явища (поняття).	Здобувач має стійкі навички виконання практичних завдань, правильно вирішує більшість практичних завдань.
	75 – 84 / С	Здобувач виявляє загалом високий рівень знань щодо всієї програми навчальної дисципліни, на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій, але не вміє самостійно аналізувати деякі питання, не повністю переконливо аргументувати свої відповіді, допускає незначні неточності.	Здобувач за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни.
Зараховано	70 – 74 / D	Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Здобувач знає основні поняття навчального матеріалу, але має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків та формулювання висновків.	Здобувач має елементарні навички виконання практичних завдань, правильно вирішує лише половину практичних завдань.

	60 – 69 / E	Здобувач не повною мірою розуміє предмет навчальної дисципліни, наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, назв та змісту нормативно-правових актів. Здобувач надає нечіткі характеристики відповідних явищ, викладає свої думки з істотним порушенням логіки подання матеріалу.	Здобувач може використовувати знання лише в стандартних практичних ситуаціях, має нестійкі навички виконання практичних завдань, робить багато суттєвих помилок.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	35 – 59 / FX	Здобувач не правильно розкриває сутність базових питань навчальної дисципліни, допускає суттєві змістовні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно, безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого, не вміє сформулювати свою думку та викласти її в логічній послідовності, робити узагальнення та висновки.	Здобувач здатний виконати лише окремі практичні завдання за допомогою викладача. У здобувача відсутні сформовані уміння та навички.
Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0 – 34 / F	Здобувач не знає основних положень навчальної дисципліни, не володіє навчальним матеріалом.	Здобувач виконує лише елементи практичних завдань, погребує постійної допомоги викладача.

13. Навчально-методичне забезпечення

- робоча програма навчальної дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- мультимедійні презентації;
- роздатковий ілюстративний матеріал;
- робочі завдання для практичних занять;
- контрольні завдання.

14. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Основна

1. Карлова О. А., Плотницька С. І., Гнатенко М. К. Основи менеджменту і маркетингу : підручник. Харків : Друкарня Мадрид, 2016. 228 с.
2. Мазаракі А. А., Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / А.А. Мазаракі, О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник та ін.; за ред. А. А. Мазаракі. Харків: Фоліо, 2014. 846 с.
3. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
4. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Процик І. С., Романишин С. Б., Дарміць Р. З. Менеджмент: графічна і таблична візуалізація: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 196 с.
5. Менеджмент організацій. Теорія і практика: навч. посібник / Мошек Г. Є., Федоренко В. Л., Коваленко О. В., Ковальчук М. В., Соломко А. С., Зельдіч В. Е., Сиваненко Г. П.; за заг. ред. проф. Мошека Г.Є. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 808 с.
6. Менеджмент і адміністрування : підручник для магістрів / Колектив авторів: д.е.н., проф. З.І. Галушка, д.е.н., доц.А.А. Антохов, к.е.н., доц. В.М. Запухляк; к.е.н., доц. Б.Д. Сторощук, к.е.н., доц. Ю.О. Терлецька, к.е.н., доц. Т.Р. Заволічна, к.е.н., ас. І.Я. Кузьмук Чернівці, 2021. 437 с.
7. Назарчук Т. В. Косіюк О. М. Менеджмент організацій: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 560 с.
8. Основи менеджменту. Теорія і практика : Навч. посіб. / Г.Є. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Ю.В. Поканевич, А.С. Соломко, О.В. Коваленко, Н. В. Коваленко, В. С. Ціпуринда, Г. П. Сиваненко, О. І. Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г.Є. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 528 с.
9. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент: підручник, вид. 4-е, перероблене і доповнене. К.: Кондор-Видавництво, 2015. 563 с.
10. Туленков, М.В. Сучасні теорії менеджменту: навчальний посібник. К.: Каравела, 2012. 304 с.

Додаткова

1. Гуменник В. І., Копчак Ю. С., Кондур О. С. Менеджмент організацій: навч. посіб. К.: Знання, 2012. 503 с.
2. Дудар Т. Г., Волошин Р. В., Дудар В. Т. Менеджмент: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2013. 336 с.
3. Кожушко, Л.Ф., Кузнецова Т. О. Менеджмент організацій: теорія та практика : навч. посіб.; Нац. ун-т вод. госп-ва та 20 природокористування. Рівне : НУВГП, 2016. 396 с.
4. Косач І. А., Ладонько Л. С., Калінько І. В. Ділове адміністрування: менеджмент організацій та управління змінами: навч. посіб. К.: Кондор, 2015. 217 с.
5. Кузнецова Т. О., Янковська Л. А., Савіна Н. Б. Менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. Л. : Магнолія 2006, 2017. 293 с.
6. Маркіна І. А., Біловол Р. І., Власенко В. А. Менеджмент організацій: навч.

- посіб. К.: ЦУЛ, 2013. 248 с.
7. Менеджмент: навч. посіб./ за ред. С. І. Михайлова. 2-ге вид., випр. та доп. К.: ЦУЛ, 2012. 536 с.
 8. Мостенська Т. Л., Новак В. О., Луцький М. Г. Менеджмент: Підруч./2-ге вид. К.: Кондор, 2012. 758 с. 7
 9. Менеджмент і адміністрування : в 2 ч. Ч. 2 : Менеджмент / за ред. О. В. Баєвої, Н.І. Новальської. К. : Персонал, 2015. 326 с.
 10. Менеджмент : навч. посіб. / заг. ред. Мошека Г. Є. вид. 2-ге, доп., перероб. К. : Ліра-К, 2016. 550 с.
 11. Приходько В. В., Прокопенко В. І., Малий В. В. Теорія організації: навч. посібник. За ред. І. В. Шереметьєвої. Донецьк: Національний гірничий університет, 2016. 258 с.
 12. Приб, К. А., Патица Н. І. Діагностика в системі управління : навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2016. 432 с.
 13. Свидрук І. І., Миронов Ю. Б., Кундицький О. О. Теорія організації. Підручник. Львів: Новий Світ-2000, 2016. 175 с.
 14. Скібіцький О. М., Матвеев В. В., Скібіцька Л. І. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності: навч. посіб. К.: Кондор, 2011. 912 с.
 15. Федоренко В. Г. Менеджмент: підруч. - 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Алерта, 2015. 492 с.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Інтернет-портал для управлінців. Режим доступу: www.management.com.ua.
2. Інтернет-портал з проблем менеджменту. Режим доступу: www.12manage.com.
3. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт. Режим доступу: <https://binpo.com.ua>
4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
5. Український щотижневик «Експерт». Режим доступу: www.expert.ua.
6. Українська мережа ділової інформації. Режим доступу: www.liga.net.

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Організація, основні теоретичні концепції.

Практичне заняття 1.

Тема 1. Підвалини теорії управління. Формування наукового менеджменту. Школа адміністрування. Хоторнські експерименти та поведінковий підхід. Системний підхід до управління. Сучасні концепції менеджменту.

Питання для обговорення:

1. Які основні винаходи сприяли розвитку менеджменту?
2. Які принципи ефективного менеджменту розроблялися в до індустріальну епоху?
3. Які принципи ефективного менеджменту розроблялися в індустріальну епоху?
4. Які принципи ефективного менеджменту запропонував Ф. Тейлор?
5. Яким чином графік Гантта сприяє ефективному управлінню?
6. Як дослідження Гілбрейтів сприяло ефективному управлінню?
7. Які принципи ефективного управління пропонує науковий менеджмент?
8. Які принципи ефективного управління сповідує школа адміністрування та організації?
9. Якими є 14 принципів управління . Файоля?
10. Якими є умови ефективною бюрократії за М. Вебером?
11. Як дослідження робочих відносин М.П. Фолетт сприяє ефективному управлінню?
12. Які функції управління визначив Ч.І, Барнарда?
13. В чому полягає теорія прийняття влади Ч.І, Барнарда?
14. З яким складових складається організація на думку Ч.І, Барнарда?
15. Які принципи ефективного управління пропонує поведінковий підхід до менеджменту?
16. Яким був перебіг та якими є висновки Хоуторнських експериментів?
17. Які принципи ефективного управління запропонував Е. Мейо?
18. Як піраміда А. Маслоу визначає організаційну поведінку?
19. Як відрізняється організаційна поведінка в теорії Х та в теорії У?
20. Якими є принципи управління в системній теорії?
21. Якими є основні ознаки системи?
22. Як функціонує організація, якщо представити її як відкриту систему?
23. Якими є принципи управління в науці управління?
24. Які раціональні методи застосовуються в менеджменті?
25. Якими є принципи управління в ситуаційному підході?
26. В чому полягає організаційна теорія Лоуренса та Лорша?
27. В чому полягає теорія організаційних систем Бьорнса-Сталкера?

28. В чому полягає теорія технології та організації Вудворд
29. В чому полягають дослідження Астонської групи?
30. Які галузі управління застосовують ситуаційний підхід?
Захист рефератів: доповідь та презентація.
Поточне тестування за темою 1.

Практичне заняття 2.

Тема 2. Властивості організацій, методи побудови організацій, параметри організацій, структурні та змістовні параметри організаційної побудови. Організаційний процес.

Питання для обговорення:

1. Процес розподілу праці.
2. Делегування повноважень.
3. Принципи департаментизації.
4. Суть і зміст функції організації.
5. Поняття: делегування, повноваження, відповідальність.
6. Фактори проектування організації: зовнішнє середовище, технологія роботи, стратегічний вибір.
7. Поділ праці й спеціалізація.
8. Департаменталізація й кооперація.
9. Масштаб керованості й контролю.
10. Ієрархія в організації і її рівневість.
11. Централізація й децентралізація;
12. Диференціація й інтеграція.
Захист рефератів: доповідь та презентація.
Поточне тестування за темою 2.

Практичне заняття 3.

Контрольна робота за змістовим модулем 1 «Основні положення та теорії менеджменту».

Основні питання, які виносяться на контрольну роботу (тестування):

1. Назвіть основні етапи еволюції теорії організації. Яка між ними відмінність?
2. Назвіть основні напрями розвитку теорії організації.
3. Які принципи ефективного менеджменту організацій запропонував Ф. Тейлор?
4. Яким чином графік Гантта сприяє ефективному управлінню організаційними процесами?
5. Як дослідження Гілбрейтів сприяло ефективному управлінню організаційними процесами?
6. Які принципи ефективного управління організацією пропонує науковий менеджмент?
7. Які принципи ефективного управління сповідує школа адміністрування та організації?

8. Якими є 14 принципів управління організацією А. Файоля?
9. Якими є умови ефективної бюрократії за М. Вебером?
10. Як дослідження робочих відносин М.П. Фолетт сприяє ефективному управлінню організацією?
11. Які функції управління визначив Ч.І, Барнард?
12. В чому полягає теорія прийняття влади Ч.І, Барнарда?
13. З яким складових складається організація на думку Ч.І, Барнарда?
14. Які принципи ефективного управління організацією пропонує поведінковий підхід до менеджменту?
15. Яким був перебіг та якими є висновки Хоуторнських експериментів?
16. Які принципи ефективного управління запропонував Е. Мейо?
17. Якими є принципи управління в системній теорії?
18. Якими є основні ознаки системи?
19. Якими є принципи управління в ситуаційному підході?
20. В чому полягає організаційна теорія Лоуренса та Лорша?
21. В чому полягає теорія організаційних систем Бьорнса-Сталкера?
22. В чому полягає теорія технології та організації Вудворд?
23. В чому полягають дослідження Астонської групи?
24. Які галузі управління застосовують ситуаційний підхід?

Змістовий модуль 2. Методологія управління.

Практичне заняття 4.

Тема 3. Методи управління. Економічні методи управління. Соціально-психологічні методи управління. Організаційно-структурні методи управління.

Питання для обговорення

1. Методи управління і їхня класифікація.
2. Економічні методи управління.
3. Організаційні методи управління.
4. Соціально-психологічні методи управління.
5. Адміністративні методи управління.
6. Процес управління, його етапи. Основні властивості процесу управління.
Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.
Поточне тестування за темою 3.

Практичне заняття 5.

Тема 4. Застосування моделювання в управлінні. Формування моделей управління. Складові управлінських моделей.

Питання для обговорення:

1. Типи моделей.

2. Метод побудови операційних математичних моделей.
3. Вибір критерію ефективності.
4. Управління виробництвом на основі моделей лінійного програмування.
5. Моделі лінійного програмування.
6. Моделі сіткового планування.
7. Нелінійні моделі управління.
8. Моделі динамічного програмування.

Захист рефератів: доповідь та презентація.

Поточне тестування за темою 4.

Практичне заняття 6.

Тема 5. Прийняття рішення як ключова функція управління. Етапи прийняття управлінського рішення. Методи прийняття управлінського рішення.

Питання для обговорення

1. Що є функцією прийняття рішень?
2. З яким етапів складається процес вирішення проблем?
3. Якими є умови прийняття рішень?
4. Як відрізняються програмовані та не програмовані рішення?
5. З якими показниками відбувається класифікація управлінських рішень?
6. Якими є управлінські рішення в межах основних управлінських функцій?
7. Які економіко-математичні методи застосовуються для прийняття рішень?
8. Які евристичні методи застосовуються для прийняття рішень?
9. Як відбувається прийняття управлінського рішення за експертним методом?
10. Як приймаються рішення у групах?
11. Які переваги та недоліки мають колективні методи прийняття рішень?.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Поточне тестування за темою 5.

Практичне заняття 7.

Контрольна робота за змістовим модулем 2 «Методологія управління».

Основні питання, які виносяться на контрольну роботу (тестування):

1. Що є оточуючим середовищем організації та яка його структура?
2. Які фактори входять до загального середовища організації?
3. Які фактори відносяться до групи економічних факторів загального середовища організації?
4. Які фактори відносяться до групи соціальних та культурних факторів загального середовища організації?
5. Які фактори відносяться до групи політичних та правових факторів загального середовища організації?
6. Які фактори відносяться до групи технологічних факторів загального середовища організації?

7. Які фактори відносяться до групи екологічних факторів загального середовища організації?
8. Які фактори відносяться до групи міжнародних факторів загального середовища організації?
9. Які фактори входять до ринкового середовища організації?
10. В чому полягає конкурентна модель М. Портеру?
11. Як потенційні конкуренти впливають на організацію?
12. Якими є основні параметри оточуючого середовища організації?
13. Які фактори входять до моделі 7S McKinsey?
14. Як відбувається вплив технології виробництва на управління?
15. Як відбувається вплив персоналу виробництва на управління?
16. Як відбувається вплив системи управління на управління?
17. Як відбувається вплив структури на управління?
18. Як відбувається вплив стратегії на управління?
19. Як відбувається вплив лідерства на управління?
20. Як відбувається вплив корпоративної культури на управління?
21. З яких стадій складається життєвий цикл організації?
22. Що є функцією організації?

Змістовий модуль 3. Ефективність управлінського процесу.

Практичне заняття 8.

Тема 6. Зміст управлінської роботи. Управлінські ролі. Лідерство та мотивація в управлінні. Навички ефективного управління. Функціональна структура управління.

Питання для обговорення:

1. Які вирізняють управлінські функції?
2. З яких стадій складається цикл управління?
3. Чому вирішення проблем є ключовою функцією менеджменту?
4. В чому полягає функція планування?
5. В чому полягає функція організації?
6. В чому полягає функція мотивації?
7. В чому полягає функція контролю?
8. Що є управлінською роллю?
9. Які є ролі міжособистісних відносин?
10. Які є інформаційні ролі?
11. Які є ролі з прийняття рішень?
12. Що є економічною функцією організації?
13. В чому полягають лінійні функції організації?
14. В чому полягають штабні функції організації?
15. Якими є три шаблі управління, у чому відмінність між ними?
16. Хто є загальним менеджером?
17. Хто є функціональним менеджером?

18. Якими є основні управлінські навички?

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Поточне тестування за темою 6.

Практичне заняття 9.

Тема 7. Чинники ефективності управління. Показники ефективності. Співвідношення між ефективністю та результативністю.

Питання для обговорення:

1. Ефективність діяльності організації. Поняття “організаційна ефективність”.
2. Видова класифікація ефективності організації: індивідуальна, групова, загальноорганізаційна.
3. Особливості оцінки ефективності діяльності організації.
4. Підходи до вивчення організаційної ефективності: цільовий; системний; параметричний, з урахуванням фактору часу.
5. Критерії ефективності організаційної діяльності.
6. Ефективність управління. Поняття “ефективність управління”.
7. Підходи до визначення ефективності управління: цільовий; функціональний; композиційний; множинний; поведінковий.
8. Показники ефективності управлінської діяльності.
9. Напрямки підвищення ефективності управління організацією.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Поточне тестування за темою 7.

Практичне заняття 10.

Контрольна робота за змістовим модулем 3 «Ефективність управлінського процесу».

Основні питання, які виносяться на контрольну роботу (тестування):

1. Що таке цілі? Які цілі бувають в організації?
2. Який взаємозв'язок структури організації та розподілу праці в ній?
3. Чому сфера контролю здійснює істотний вплив на структуру організації?
4. Чому завдання розробляються відповідно до розподілу праці в організації?
5. Який вплив спеціалізації завдань на продуктивність?
6. ефективною?
7. Які чинники визначають ефективність організації?
8. Назвіть критерії організаційної ефективності та види ефектів.
9. Охарактеризуйте алгоритм оцінювання ефективності діяльності організації.
10. Опишіть методику оцінювання ефективності організаційних систем.
11. Охарактеризуйте критерії оцінювання ефективності організаційних систем.
12. Які показники можуть використовуватися у процесі оцінювання ефективності організаційної структури?

13. Модель ефективності діяльності організації.
14. Критерії ефективності організації.
15. Алгоритм оцінки ефективності діяльності організації.
16. Шкала корисності для оцінки ефективності організації.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами поточного, періодичного та підсумкового контролю

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Змістовий модуль 1. Основні положення та теорії менеджменту		
Тема 1. Підвалини теорії управління. Формування наукового менеджменту. Школа адміністрування. Хоторнські експерименти та поведінковий підхід. Системний підхід до управління. Сучасні концепції менеджменту. 2 години	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (поточне тестування)	0 - 5
Тема 2. Організація як об'єкт управління. Структура організації. Виробничий процес та супровідні процеси. Адміністративна функція. Зворотній зв'язок між суб'єктом та об'єктом управління. 2 години	0 – 2 (опитування) 0 – 5 (реферат, презентація) 0 – 3 (поточне тестування)	0 - 10
Контрольна робота за змістовим модулем 1 (тестування)	0 - 10	0 - 10
Змістовий модуль 2. Методологія управління.		
Тема 3. Методи управління. Економічні методи управління. Соціально-психологічні методи управління. Організаційно-структурні методи управління. 1 година	0 – 2 (опитування) 0 – 5 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0-7
Тема 4. Застосування моделювання в управлінні. Формування моделей управління. Складові управлінських моделей. 1 година	0 – 5 (реферат, презентація) 0 – 3 (поточне тестування)	0 - 8
Тема 5. Прийняття рішення як ключова функція управління. Етапи прийняття управлінського рішення. Методи прийняття управлінського рішення. 1 година	0 – 5 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0 - 5
Контрольна робота за змістовним модулем 1 (тестування) 2 години	0 - 10	0 - 10
Змістовий модуль 3. Ефективність управлінського процесу.		
Тема 6. Зміст управлінської роботи. Управлінські ролі. Лідерство та мотивація	0 – 2 (опитування) 0 – 5 (розв'язання практичних	0 - 7

в управлінні. Навички ефективного управління. Функціональна структура управління. 2 години	задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	
Тема 7. Чинники ефективності управління. Показники ефективності. Співвідношення між ефективністю та результативністю. 2 години	0 – 5 (розв’язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0 – 3 (поточне тестування)	0 - 8
Підсумковий контроль (іспит)	0 – 5 (теоретичне питання 1) 0 – 5 (теоретичне питання 2) 0 – 5 (практичне завдання 1) 0 – 5 (практичне завдання 2)	0 - 20
Загалом сума балів		0 - 100